

PATVIRTINTA

Viešosios įstaigos Lietuvos Respublikos apskaitos instituto direktoriaus 2005 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. VAS-11

(Viešosios įstaigos Audito ir apskaitos tarnybos direktoriaus 2009 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. VAS-12 redakcija)

34-ASIS VERSLO APSKAITOS STANDARTAS

„SEGMENTŲ ATSKLEIDIMAS FINANSINĖSE ATASKAITOSE“

(Žin., 2006, Nr. 2-40; 2009, Nr. 159-7270)

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šio standarto tikslas – nustatyti informaciją apie segmentus ir jos pateikimo tvarką finansinėse ataskaitose. Nustatyta informacija jos vartotojams padėtų geriau suprasti įmonės veiklos rezultatus, įvertinti riziką ir susidaryti teisingą nuomonę priimant sprendimus.

2. Standartą turi taikyti viešojo intereso įmonės. Viešojo intereso įmonė yra suprantama kaip visuomenei svarbi dėl savo veiklos masto, pobūdžio ar klientų skaičiaus. Šiame standarte viešojo intereso įmonė suprantama taip, kaip ji apibrėžiama Lietuvos Respublikos audito įstatyme (Žin., 1999, Nr. 59-1916; 2008, Nr. 82-3233).

3. Jei įmonė savo nuožiūra nusprendžia arba teisės aktų nustatyta tvarka privalo finansinėse ataskaitose pateikti informaciją apie segmentus, ji turi taikyti visas šio standarto nuostatas.

II. FINANSINĖSE ATASKAITOSE TEIKTINI SEGMENTAI

4. Segmentas yra visus šiuos požymius atitinkanti sudedamoji įmonės verslo dalis:

4.1. kuri gali uždirbti pajamų ir patirti sąnaudų (įskaitant pajamas ir sąnaudas, susijusias su sandoriais, vykdomais su kitais tos pačios įmonės padaliniais);

4.2. kurios veiklos rezultatus nuolat tikrina įmonės vadovybė, siekdama įvertinti jos finansinius rezultatus ir priimti sprendimą dėl išteklių skyrimo segmentui;

4.3. kurios rengiama atskira finansinė informacija ir teikiama įmonės vadovybei.

5. Įmonė (įmonių grupė) atskirai pateikia informaciją apie segmentą, jei jis atitinka nors vieną iš šių požymių:

5.1. Segmento pardavimo pajamos, įskaitant gautas pajamas iš pardavimų kitoms įmonėms ar fiziniams asmenims (toliau – išorės klientai) ir kitiems įmonės segmentams ar įmonių grupės įmonėms, sudaro 10 ar daugiau procentų visų įmonės (įmonių grupės) pardavimo pajamų.

5.2. Segmento pelnas sudaro 10 ar daugiau procentų pelningai veikiančių segmentų pelno arba segmento nuostoliai sudaro 10 ar daugiau procentų nuostolingai veikiančių segmentų nuostolių.

5.3. Segmento turtas sudaro 10 ar daugiau procentų viso įmonės (įmonių grupės) turto.

6. Jeigu finansinėse ataskaitose teiktinų segmentų pardavimo pajamos sudaro mažiau kaip 75 procentus įmonės (įmonių grupės) pardavimo pajamų, turi būti atrinkta daugiau segmentų, nors jų rodikliai ir nesiektų 5 punkte nurodytos ribos. Išskiriama tiek papildomų segmentų, kol pasiekiami 75 procentai įmonės (įmonių grupės) pardavimo pajamų.

7. Jeigu įmonės vadovybė nusprendžia, kad segmentas, kuris buvo pateiktas ankstesnio ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose, ir toliau yra reikšmingas, tai informacija apie jį turi būti pateikiama ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose nepaisant to, kad jis jau neatitinka 5 punkte nustatytų požymių.

8. Jeigu per ataskaitinį laikotarpį segmentas pripažįstamas finansinėse ataskaitose teiktinu segmentu, nes jis atitinka 5 punkte nustatytus požymius, turi būti pateikiama to segmento ir ankstesnio ataskaitinio laikotarpio lyginamoji informacija nepaisant, kad ankstesnį ataskaitinį laikotarpį jo rodikliai nesiekė 5 punkte nurodytos ribos.

9. Segmentai, kurie neatitinka 5–8 punktuose nustatytų reikalavimų, gali būti parodomi atskirai, jeigu vadovybė mano, kad tokia informacija apie segmentus galėtų būti naudinga finansinių ataskaitų informacijos vartotojams.

III. APSKAITOS POLITIKA, SUSIJUSI SU SEGMENTŲ INFORMACIJA

10. Apskaitos politika, susijusi su informacija apie segmentus, yra tokia apskaitos politika, kurią įmonė (įmonių grupė) pasitvirtina informacijai apie segmentus pateikti finansinėse ataskaitose. Šioje politikoje nustatomi segmentų išskyrimo, pajamų, sąnaudų, turto ir įsipareigojimų priskyrimo jiems kriterijai.

11. Turtas ir įsipareigojimai, pajamos ir sąnaudos segmentams priskiriama įmonės pasirinkta tvarka, atsižvelgiant į jų turinį, segmento veiklos pobūdį, jo sąlyginį savarankiškumą.

12. Kelių segmentų bendrai naudojamas turtas gali būti priskiriamas proporcingai konkrečiam segmentui tik tada, jei su tuo turtu susijusios pajamos ir sąnaudos taip pat priskiriamos tam segmentui.

IV. INFORMACIJOS ATSKLEIDIMAS

13. Įmonė (įmonių grupė) aiškinamajame rašte turi atskleisti:

13.1. segmentų atskyrimo požymius;

13.2. verslo dalis, iš kurių atskiri segmentai gauna pajamų;

13.3. apskaičiuotą kiekvieno teiktino segmento pelną (nuostolius);

13.4. kiekvieno teiktino segmento turto, įsipareigojimų vertę, jei tokia informacija nuolat pateikiama įmonės vadovybei.

14. Apie kiekvieną teiktiną segmentą aiškinamajame rašte įmonė (įmonių grupė) turi atskleisti toliau nurodytą informaciją, jeigu ji teikiama įmonės vadovybei:

14.1. praėjusio ataskaitinio ir ataskaitinio laikotarpio segmento pajamas, atskirai iš sandorių su išorės klientais ir iš sandorių su kitais segmentais, jei tokių buvo;

14.2. praėjusio ataskaitinio ir ataskaitinio laikotarpio segmento palūkanų pajamas ir sąnaudas;

14.3. praėjusio ataskaitinio ir ataskaitinio laikotarpio segmento sąnaudas;

14.4. turto nusidėvėjimą ir amortizaciją;

14.5. įmonių grupei tenkančią susijusių įmonių pelno (nuostolių) dalį, parodomą taikant nuosavybės metodą;

14.6. pelno mokesčio sąnaudas arba pajamas;

14.7. atidėtojo pelno mokesčių;

14.8. kitus svarbių nepiniginių straipsnių duomenis.

15. Visų teiktinų segmentų ir įmonės teiktiniams segmentams nepriskirtos verslo dalies rodiklių, išvardytų šio standarto 14 punkte, suma turi būti lygi įmonės (įmonių grupės) finansinių ataskaitų atitinkamuose straipsniuose pateiktų rodiklių sumai, t. y. visų teiktinų segmentų ir jiems nepriskirtos verslo dalies pajamos, sąnaudos ir pelnas (nuostoliai) turi būti lygūs atitinkamų pelno (nuostolių) ataskaitos straipsnių, turtas ir įsipareigojimai – atitinkamų balanso straipsnių sumoms.

16. Aiškinamajame rašte kiekvieno parodomo segmento straipsnio suma turi būti tokia, kokia pateikiama įmonės vadovybei ir pagal kurią ji priima sprendimus dėl išteklių segmentui skyrimo ir vertina jo veiklos rezultatus.

17. Jeigu įmonės veiklos pobūdis pakeičiamas taip, kad pasikeičia jos teiktinų segmentų struktūra, ji turi pateikti ataskaitinio laikotarpio informaciją apie seną ir naują segmentų skirstymą, nebent ji tokios informacijos neturėtų arba ją gauti labai brangiai kainuotų.

18. Įmonė (įmonių grupė) turi pateikti toliau nurodytą informaciją apie turimų segmentų, nebent ji tokios informacijos neturėtų arba ją gauti labai brangiai kainuotų:

18.1. iš sandorių su išorės klientais gautas pajamas:

18.1.1. priskiriamas šaliai, kurioje yra įmonės nuolatinė buveinė;

18.1.2. priskiriamas visoms užsienio šalims, iš kurių įmonė gauna pajamų. Jeigu iš atskiros užsienio šalies gaunamos pajamos yra didelės, informaciją apie jas reikėtų pateikti atskirai. Įmonė turi atskleisti pajamų, gautų iš sandorių su išorės klientais, priskyrimo atskiroms šalims pagrindą.

18.2. ilgalaikį turtą, išskyrus finansines priemones, atidėtojo pelno mokesčio turtą, atlygio darbuotojams turtą ir teises, susijusias su pensijų ir draudimo sutartimis:

18.2.1. esantį šalyje, kurioje yra įmonės nuolatinė buveinė;

18.2.2. esantį visose užsienio šalyse, kuriose įmonė jo turi. Jeigu atskiroje šalyje įmonė turi daug turto, informaciją apie jį reikia pateikti atskirai.

19. Šio standarto 18 punkte nurodytą informaciją reikia pateikti tik tuo atveju, jeigu ji finansinėse ataskaitose nebuvo atskleista pateikiant kitų segmentų duomenis.

20. Jeigu pajamos, gautos iš sandorių su vienu išorės klientu, sudaro 10 ar daugiau procentų įmonės pajamų, įmonė turi atskleisti pajamų sumą, gautą iš tokio kliento, ir segmentą ar segmentus, iš kurių buvo gauta pajamų.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Nauja standarto redakcija taikoma sudarant 2010 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas. Standartas gali būti taikomas ir sudarant ankstesnių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas.
